



# ВІСНИК ПРОФОСВІТИ

Видається з 1992 року,  
як зареєстроване видання - з січня 1994

Вересень 2022 року  
Виходить 2 рази на місяць

Спецвипуск №13



Орган Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області

30 вересня 2022 року

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ  
ДЕНЬ БІБЛІОТЕК**

**МОЯ  
БАТЬКІВЩИНА  
ТАМ,  
ДЕ МОЯ  
БІБЛІОТЕКА!**



## ШАНОВНІ БІБЛІОТЕКАРІ ЗП(ПТ)О!

Щиро вітаємо вас з професійним святом духовності, мудрості і знань – Всеукраїнським днем бібліотек!

Щиро бажаємо всім вам мирного неба, радості і натхнення, вдячності від читачів, професійного злету, цікавих зустрічей і відкриттів.

Хай це свято дарує вам чудовий настрій та теплі слова від всіх, хто вважає бібліотеку джерелом для здобуття знань, а робота приносить тільки задоволення.

Зичимо вам і вашим близьким міцного здоров'я, благополуччя, достатку у кожній оселі і прихильності долі. Нехай ніколи не покидає Вас почуття Оптимізму, Віри, Надії, Любові і Мудрості-Софії.

З повагою, НМЦ ПТО у Харківській області



### ЧИТАЙТЕ У НОМЕРІ

- БІБЛІОТЕКИ ЗП(ПТ)О ХАРКІВЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ
- РОБОТА БІБЛІОТЕКИ ЗМІЇВСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЛІЦЕУ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ
- ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- БІБЛІОТЕКА ЗП(ПТ)О: ПРАЦЮЄМО В УМОВАХ ВІЙНИ
- ВИДАТНІ СУЧАСНИКИ ПРО БІБЛІОТЕКУ І БІБЛІОТЕКАРІВ



РУДЕНКО Ю.М., методист НМЦ ПТО у Харківській області

Реагуючи на виклики, які виникли під час воєнного стану в Україні, зокрема у Харківській області, Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області провів опитування (моніторинг) в режимі online щодо форми і змісту роботи бібліотек ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану.

Мета опитування – краще зрозуміти, в якому стані бібліотеки і бібліотечна робота ЗП(ПТ)О в існуючих умовах, проблеми і спільні шляхи їх вирішення,

## Бібліотеки ЗП(ПТ)О Харківщини в умовах війни: результати моніторингу

фахова допомога та підтримка методичної служби (рис.1 на стор.3).

Дякуємо всім бібліотекарям закладів професійної освіти, які взяли участь у моніторинговому дослідженні.

Для респондентів було запропоновано 10 питань на Google Формі. Особливу увагу приділено проблемним питанням фахової допомоги, на які очікують бібліотекарі від методиста НМЦ ПТО у Харківській області.

В опитуванні взяли участь 20 із 25 бібліотек закладів професійної (професійно-технічної) освіти Харківщини.

Більшість опитаних бібліотек продовжують функціонувати, а 4 – не можуть працювати через перебування в зоні окупації. Із 20 бібліотек 8 мають по 2 відділення та 1 – 4 відділення. Загальна кількість складає 32 бібліотечні установи. При цьому фактично працюють 25 бібліотекарів, у простої – 2, скоротили або звільнились – 6, у відпустці за власний рахунок на період

воєнного стану – 2 (рис.2 на стор.3).

На питання: «Чи зазнала ваша бібліотека зруйнування або пошкодження книжкового фонду та обладнання?», бібліотечні працівники відповіли: «Так» – 10, «Ні» – 8, «Не знаю» – 2 (рис.3 на стор.3).

Досить цікаве питання було «Яка форма роботи бібліотеки з користувачами була протягом півроку?». Із 20-ти респондентів відповіли, що дистанційно працюють – 11, а у змішаній формі – 9. Ми вбачаємо позитивну картину стосовно цієї відповіді з огляду на виклики сьогодення (рис.4 на стор.3).

При цьому у дистанційній роботі бібліотекарі використовують платформи для інформаційного забезпечення користувачів:

Веб-сторінка\Сайт – 18;  
Вайбер\Телеграм – 13;  
Zoom\Meet – 5;  
Classroom – 4;  
Facebook – 6 (рис.5 на стор.3).



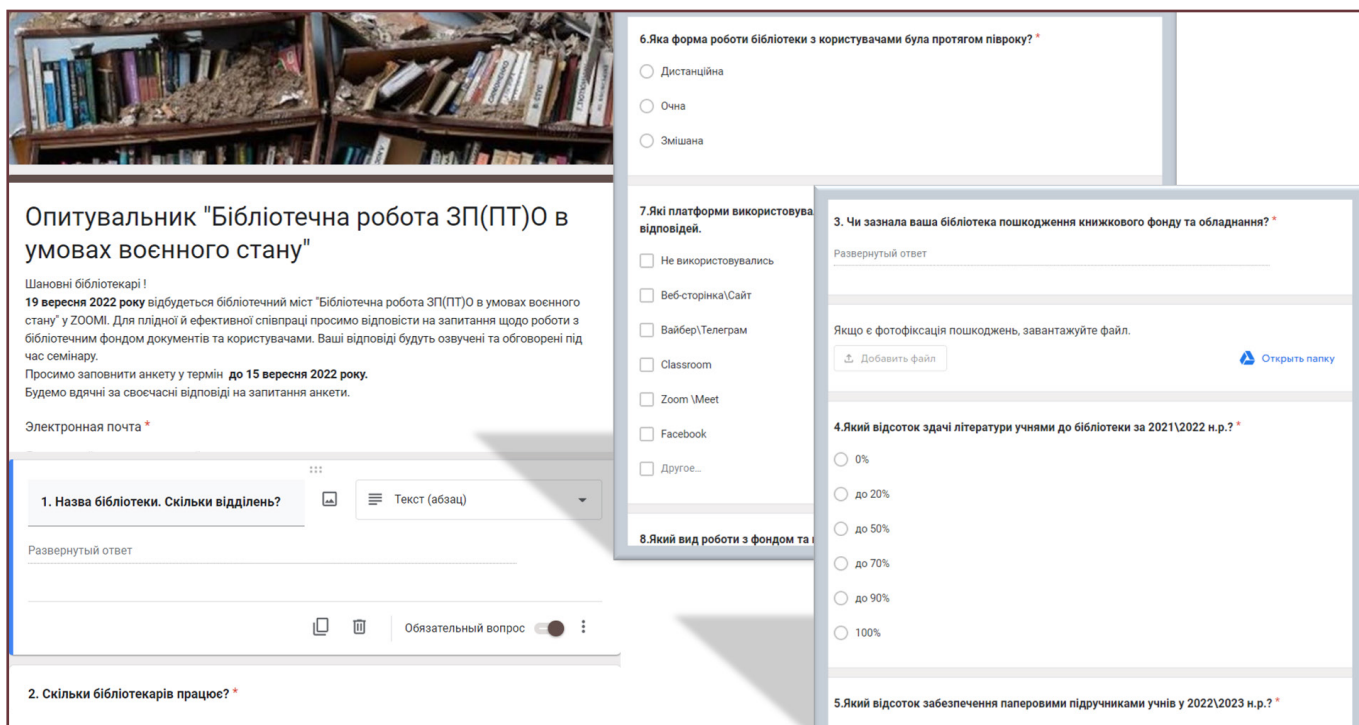


Рис. 1



Рис. 2

Крім того, з 20 опитаних бібліотек станом на вересень 2022 року можуть забезпечити освітній процес паперовими підручниками у 2022/2023 н.р.:

- 100% – 1;
- до 90% – 7;
- до 70% – 4;
- до 50% – 2;
- до 20% – 3;
- 0% – 4 (рис.6 на стор.4).

За результатами опитування відсоток повернення літератури учнями до бібліотеки за 2021/2022 н.р. був майже з такими ж показниками:

- 100% – 3;
- до 90% – 4;
- до 70% – 4;
- до 50% – 3;
- до 20% – 3;
- 0% – 3 (рис.7 на стор.4).

У ході аналізу наступного питання: «Який вид роботи з фондом та користувачами у вас викликає складнощі?», встановлено, що найбільше труднощів у роботі бібліотекарів викликає:

по-перше, відсутність доступу до бібліотеки через перебування закладу в зоні ведення бойових дій;

по-друге, перевірка бібліотечного фонду;

по-третє, видача підручників;

по-четверте, низька контактна спроможність із здобувачами освіти;

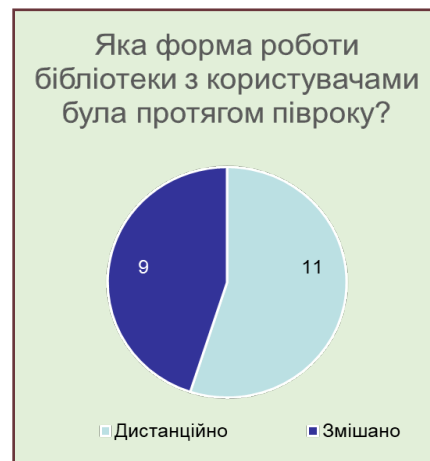


Рис. 4



Рис. 3

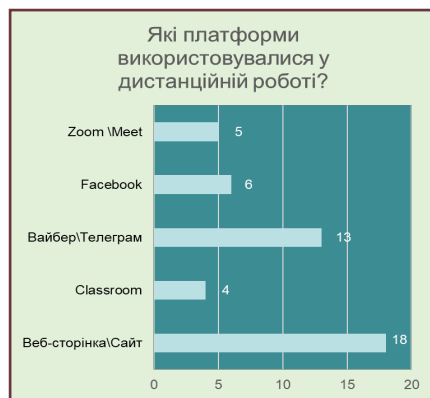


Рис. 5



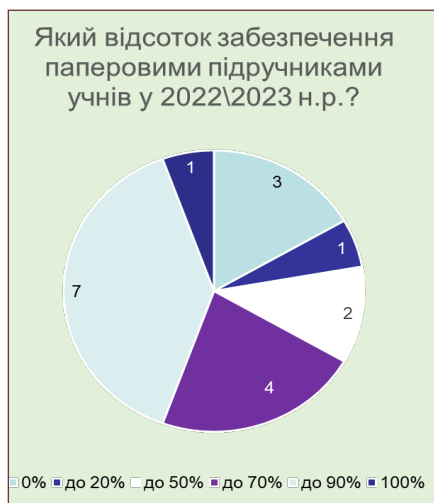


Рис. 6



Рис. 7



Рис. 8

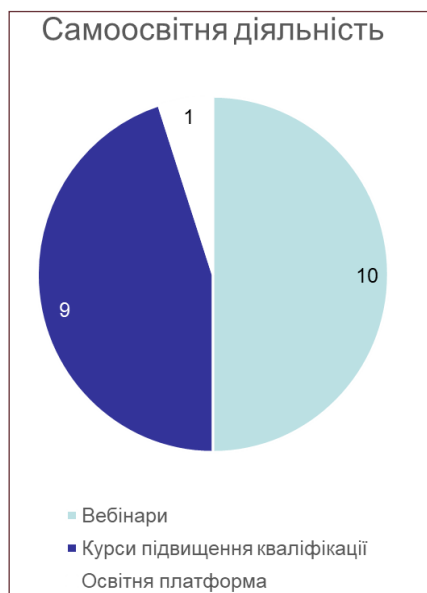


Рис. 9

по-п'яте, відсутність ПК та інтернету (рис.8).

Особливо актуальною в умовах воєнного стану стала самоосвітня діяльність бібліотекарів ЗП(ПТ)О, оскільки взаємозв'язок з користувачами інформації відбувається дистанційно і надання її користувачу та вміння працювати з нею є ключовими.

Проаналізувавши ситуацію самоосвітньої діяльності бібліотекарів, результати показали позитивну динаміку: із 20 опитаних респондентів 10 – переглянули вебінари для бібліотекарів, 9 – пройшли курси підвищення кваліфікації на базі Харківської академії неперервної освіти та 1 – на освітній платформі (рис.9).

Підсумовуючи результати моніторингового дослідження, варто підкреслити, що навіть у період воєнного стану 80% бібліотек ЗП(ПТ)О Харківщини (із опитаних) продовжують працювати, брати активну участь в освітньому процесі, допомагати своїм користувачам. Взаємодія з учасниками освітнього процесу проводилася у дистанційній (36%) і змішаній (44%) формі.

Окрім цього, усі бібліотекарі займалися самоосвітою, підвищуючи свою професійну кваліфікацію та цифрову грамотність.

Таким чином, сьогодні кожен з нас часткою своєї праці наближає день перемоги. І ви, бібліотекарі закладів професійної освіти, тримаєте інформаційний фронт.

## ЗАПИТУЄТЕ? – ВІДПОВІДАЄМО!

*(Під час опитування від бібліотекарів ЗП(ПТ)О надійшло ряд питань, які на сьогодні найбільше хвилюють їх)*



### 1. Чи потрібно списувати російську літературу?

Огляд нормативних документів, які регулюють це питання.

Міністерство культури та інформаційної політики України спільно з консультативно-дорадчим органом – Радою з питань розвитку бібліотечної справи, розробили «Рекомендації Міністерства культури та інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України», які було опубліковано на офіційному веб-сайті МКІП 23 травня 2022 року: «...актуалізація бібліотечних фондів є необхідною та, водночас, має відбуватися виважено і поступово, з урахуванням виду бібліотеки, із застосуванням індивідуального підходу до кожного документа, який збері-

гається в її фонді» (<https://mkip.gov.ua/files/pdf/rekomendacii.pdf>)

- На веб-сайті Державний комітет телебачення і радіомовлення України оприлюднює ПЕРЕЛІК книжкових видань, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини\* (станом на 14.09.2022). Перелік носить рекомендаційний характер і постійно оновлюється.

До Переліку антиукраїнських внесено 264 видання творів 171 автора, випущених у світ 64 видавцями країни-агресора.

- Нині дискусія про долю російської класики і російськомовних книг точиться всюди. Напередодні у Фейсбукі на сторінці Української бібліотечної асоціації відбулася онлайн-





**Перелік книжкових видань, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини**

Перелік книжкових видань, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини

№	Назва	Автор	Видавництво	Рік	Місце	Кількість примірників	Статус
1	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2004	Київ	1000	Українська
2	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2005	Київ	1000	Українська
3	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2006	Київ	1000	Українська
4	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2007	Київ	1000	Українська
5	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2008	Київ	1000	Українська
6	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2009	Київ	1000	Українська
7	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2010	Київ	1000	Українська
8	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2011	Київ	1000	Українська
9	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2012	Київ	1000	Українська
10	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2013	Київ	1000	Українська
11	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2014	Київ	1000	Українська
12	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2015	Київ	1000	Українська
13	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2016	Київ	1000	Українська
14	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2017	Київ	1000	Українська
15	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2018	Київ	1000	Українська
16	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2019	Київ	1000	Українська
17	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2020	Київ	1000	Українська
18	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2021	Київ	1000	Українська
19	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2022	Київ	1000	Українська

<https://cutt.ly/CHD24vg>

**Перелік видавничої продукції держави-агресора, на ввезення якої надано відмови у видачі дозволів**

Перелік видавничої продукції держави-агресора, на ввезення якої надано відмови у видачі дозволів

№	Назва	Автор	Видавництво	Рік	Місце	Кількість примірників	Статус
1	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2004	Київ	1000	Українська
2	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2005	Київ	1000	Українська
3	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2006	Київ	1000	Українська
4	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2007	Київ	1000	Українська
5	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2008	Київ	1000	Українська
6	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2009	Київ	1000	Українська
7	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2010	Київ	1000	Українська
8	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2011	Київ	1000	Українська
9	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2012	Київ	1000	Українська
10	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2013	Київ	1000	Українська
11	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2014	Київ	1000	Українська
12	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2015	Київ	1000	Українська
13	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2016	Київ	1000	Українська
14	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2017	Київ	1000	Українська
15	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2018	Київ	1000	Українська
16	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2019	Київ	1000	Українська
17	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2020	Київ	1000	Українська
18	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2021	Київ	1000	Українська
19	Україна: шляхи до Європи	В. Яворський	Київ: Центр Європа	2022	Київ	1000	Українська

<https://cutt.ly/HD9wm3>

\*У цьому Переліку відсутні автори книг, які є в наявності у бібліотеках ЗП(ПТ)О.

конференція, присвячена цій темі. Саме на ній виступив керівник Інституту Національної пам'яті Антон Дробович: «Якщо йдеться про канони світової літератури, книги, за які люди отримували Нобелівську премію, то до них треба ставитися інакше. Не обов'язково тримати на полицях по сто екземплярів книг Достоевського, але вони можуть бути у кожній бібліотеці. І якщо вже книги російських класиків і радянських письменників залишаються, важливо, щоб вони були без кутур радянської цензури. Те саме стосується творів українських класиків».

Від Української бібліотечної асоціації було озвучено такі позиції: «У розробленні правил вилучення російських видань із фондів бібліотек мають бути враховані всі типи бібліотек та всі типи видань. Враховано особливості публічних бібліотек та наукових, бібліотек із змінним фондом та депозитаріїв, потреби різних груп користувачів, негативний вплив видань на різну цільову аудиторію. До вилучення видань із фондів необхідно підходити виважено».

**Відповідь.** У МОНУ ще не розроблено методичних рекомендацій щодо переліку зарубіжних письменників на вилучення із освітніх програм. **Очікуємо відповідь з цього питання.** Тож не поспішайте вилучати російськомовні книжки та книжки російської класики. На сьогодні у вас у фондах уже не має бути відверто шкідливих книжок (в минулих роках списали), а щодо інших треба підходити виважено! У вас для цього існують комісії по роботі з фондом бібліотеки. Пам'ятаємо про меморіальну функцію бібліотеки, зберезувальну.



**2. Чи можна приймати даровану або на заміну літературу російською мовою?**

**Відповідь.** Не можна.



**3. Що нового в законодавстві щодо фондів бібліотек?**

**Відповідь.** Читайте відповідь на 1 питання.



**4. Що робити з розгромленим фондом бібліотеки?**

**Відповідь.** Спочатку врятувати, що залишилося і пере-

нести в інше приміщення, більш безпечніше. Потім за результатами огляду комісія складає Акт про пошкодження або знищення матеріальних цінностей у зв'язку з воєнними діями + опис пошкоджень (повне чи часткове знищення) та докази (фото, відео). **Зафіксувати цей факт обов'язково!** На підставі складеного Акта про встановлення фактів псування матеріальних цінностей керівник ЗП(ПТ)О видає **наказ про проведення інвентаризації** бібліотечного фонду. Бібліотекар разом з комісією по роботі з фондом бібліотеки проводять інвентаризацію та складають Акт про списання знищеної або пошкодженої літератури, визначають їх загальну кількість і вартість фонду згідно з відомостями Сумарної книги основного фонду, без додавання опису для вилучення, якщо втрати фонду становлять більше 50%. Якщо менше 50% – доцільно скласти Акт про списання з описом документів, що підлягають списанню. Акт складається у двох примірниках (для бухгалтерії та бібліотеки) (див. на стор.6). Це забезпечить достовірність даних бібліотечного та бухгалтерського обліку.

Щодо особливостей проведення інвентаризації та списання бібліотечного фонду в період воєнного стану законодавчих актів немає. Для належного оформлення Акта, на основі форми Акта списання вилучених документів з бібліотечного фонду, що затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 №818 (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16>), рекомендуємо скласти за поданим зразком.

Відповідно до наказу МОНУ від 22.08.2017 №1228 списані згідно з Актом підручники і навчальні посібники слід передавати до установ, що здійснюють заготівлю вторинної сировини. Кошти за списані підручники і навчальні посібники перераховуються на відповідний поточний рахунок ЗП(ПТ)О. За рахунок цих коштів заклад повинен придбати необхідні навчальні підручники і посібники.



**5. Відновлення втраченої бібліотечної облікової документації: картотеки підручників, інвентарних книг, сумарних книг.**

**Відповідь.** **Крок 1.** У разі втрати облікових документів (згоріли, залиті водою тощо) бібліотекар закладу освіти повинен письмово повідомити про це керівника (частіше на практиці повідомляють в усній формі). Форму такого повідо-





ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада, ініціали та прізвище)

(підпис)

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**Акт № \_\_\_\_\_**  
**списання вилучених документів з бібліотечного фонду**

складений «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. бібліотекарем П.П. та комісією, призначеною наказом від «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_ у складі: П.П. здійснили перевірку стану документів у бібліотечному фонді і постановили про списання літератури з бібліотечного фонду, знищеної через пожежу, яка виникла внаслідок прямих обстрілів (або пошкодженої внаслідок активних бойових дій з боку російської федерації) на підставі Акта про наявність фактів пошкодження (або знищення), який додається.

Згідно з описом на вилучення документів всього \_\_\_\_ прим. на суму \_\_\_\_\_ грн (додаток).

Голова комісії \_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Члени комісії: \_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Особа, яка матеріально відповідальна \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Головний бухгалтер \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Додаток до Акта списання вилучених документів з бібліотечного фонду

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

(найменування юридичної особи)

до акта № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**Опис**  
**на вилучення документів з бібліотечного фонду знищеної через пожежу, яка виникла внаслідок прямих обстрілів (або пошкодженої внаслідок активних бойових дій з боку російської федерації)**  
**морально застарілих / фізично зношених / непрофільних, дублетних / втрачених користувачами**  
(вибрати потрібне)

№ з/п	Інвентарний номер	Назва і автор книги (видання)	Кількість	Вартість за одиницю	Сума
1	2	3	4	5	6
Всього					

Всього на суму \_\_\_\_\_

Голова комісії \_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Члени комісії: \_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)  
\_\_\_\_\_ (посада) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Особа, яка матеріально-відповідальна \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Головний бухгалтер \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

млення не затверджено, тому бібліотекар складає його у формі заяви. **Зафіксувати цей факт обов'язково!** Далі бібліотекар разом з комісією складає Акт. У ньому треба зазначити:

- дату втрати документів або дату встановлення цього факту;
- обставини, за яких документи були втрачено;
- перелік втрачених документів (треба зазначити номери інвентарних і сумарних книг);
- якщо є фото, які підтверджують події, що відбулися, потрібно додати до Акта.

**Крок 2. Картотека.** Скласти нову Картотеку підручників, переписати всі діючі групові номери підручників. За відсутності каталожних карток завести книгу групових номерів і занести відомості згідно із записом у підручнику на титульній сторінці.

**Крок 3. Інвентарна книга.** Завести нову Інвентарну книгу, розбірливим почерком записати кожен примірник документа, що підлягає постановці на баланс, розпочинаючи з нового першого порядкового номеру. У кожній книзі замінити старий номер на новий. Проставити індексовану вартість видань за показниками, розрахованими відповідно до наказу Держказначейства України від 02.09.2010 №312 та у 2015 році). Або скласти Акт оцінки літератури і проставити вартість.

**Крок 4. Сумарна книга.** У Книгу сумарного обліку підручників занести відомості на підставі відновленої Картотеки руху підручників. А вже в Сумарній книзі основного фонду працівник бібліотеки робить запис про кількісний облік і балансову вартість фонду на підставі відновлених Інвентарних книг і Книги сумарного обліку підручників.



**6. Який алгоритм (практичний) списання літератури, якщо всі облікові книги втрачені?**

**Відповідь.** Спочатку доцільно відновити

облікові документи (читайте відповідь на 4 питання), а потім списувати документи.

У випадку, якщо це є нагальною необхідністю:

**Крок 1.** Сформууйте комісію зі списання документів з фонду бібліотеки. До її складу необхідно включити директора (він же буде головою комісії), його заступника, методиста, 2 викладача та головного бухгалтера.

**Крок 2.** Підготуйте літературу для списання.

**Крок 3.** Ознайомте членів комісії з виданнями, підготовленими до списання. Підписати акт мають усі члени комісії.

**Крок 4.** Складіть Акт про списання із зазначенням причини необхідності на вилучення. Обов'язково додайте до нього повний список видань з номером за порядком: інвентарний номер видання; автор, назва, рік видання; вартість одного екземпляра; кількість примірників; загальна вартість.

**Крок 5.** Здайте документи в бухгалтерію та отримайте підтвердження, що дана література знята з балансу бібліотеки.

Відповідно до наказу МОНУ від 22.08.2017 №1228 списані згідно з актом підручники і навчальні посібники слід передавати до установ, що здійснюють заготівлю вторинної сировини. Кошти за списані підручники і навчальні посібники, перераховуються на відповідний поточний рахунок ЗП(ПТ)О. За рахунок цих коштів заклад повинен придбати необхідні навчальні підручники і посібники.



**7. За який кошт буде відновлено майно бібліотеки: столи, стільці, шафи, комп'ютер тощо?**

**Відповідь.** Питання відновлення майна бібліотеки вирішується з адміністрацією закладу освіти.



**8. Яку кількість підручників можна списувати з бібліотечного фонду закладу освіти?**

**Відповідь.** Законодавством не передбачено





обмежень щодо кількісного вилучення документів з бібліотечного фонду. Існують обмеження щодо суми списання. Відповідно до п.5 «ПОРЯДКУ списання об'єктів державної власності» (затверджено Постановою КМУ від 8 листопада 2007 року №1314 (із змінами) – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-2007-%D0%BF#Text>) можете списувати на суму до 50 тис. грн. У бухгалтерії вашого закладу освіти має бути затверджене Положення/Порядок про списання майна, що належить до комунальної власності (територіальної громади). У Положенні визначаються права керівників бюджетних установ самостійно приймати рішення про списання об'єктів комунальної власності певної вартості. Рекомендуємо звернутися до бухгалтера з матеріальних цінностей свого закладу освіти.



### 9. Яким чином здійснювати списання підручників, які не можуть бути повернені через військові дії?

**Відповідь.** Не списувати! Доцільно відкласти формуляри боржників на зберігання. Відповідно до ст. 257 Цивільного кодексу України загальна **позовна давність становить три роки**. Якщо протягом трьох років фізична особа відсутня у місці постійного проживання і її місцезнаходження невідоме, слід скласти письмове обґрунтування про необхідність списання цієї безнадійної заборгованості, додати перелік практичних дій щодо її вирішення (неодноразове телефонування, письмові листівки тощо). На цій підставі керівник видає наказ про списання заборгованості користувачів перед бібліотекою з вказівкою загальної кількості примірників та загальної суми. Бібліотека складає акт з описом документів, що підлягають списанню.



### 10. Яка організація списання втраченої та пошкодженої літератури (в т.ч. підручників і навчальних посібників) у зв'язку з втратою приміщення бібліотеки?

**Відповідь.** Читайте відповідь на 4 і 6 питання.



### 11. Як проводиться дистанційна робота зі здобувачами освіти?

**Відповідь.** Стосовно цього питання, то бібліотекарі ЗП(ПТ(О)) постійно діляться досвідом роботи на вебінарах.

Для дистанційної роботи рекомендуємо бібліотекарям:

1. Надавати здобувачам освіти корисну інформацію на веб-сторінці, сайті, блозі, фейсбуці, Classroom, телеграм-каналі, вайбері.

2. Інформувати педагогів про освітні онлайн-платформи, які надають безкоштовний доступ до освітнього контенту. Список цих ресурсів безперервно зростає.

3. Створювати для читачів різні інформаційні продукти:

- оформити віртуальні виставки, що служать засобом наочної демонстрації бібліотечного фонду;
- записати огляд книжкової виставки на відео, де бібліотекар, сидячи за столом або стоячи біля книжкової виставки, розповідає про книжки;

- зробити презентацію, або перевести її у відеоролик;
- створити буктрейлер (короткі відеоролики не більше 3 хвилини) – це теж варіант розповіді в довільній художній формі про будь-яку книгу. Мета таких роликів – реклама книг, періодичних видань та пропаганда читання, привернення уваги до книг за допомогою візуальних засобів, характерних для трейлерів до кінофільмів;

- проводити різні акції, конкурси з хештегом і ключовим словом – # читаємодома. Наприклад, можна провести мережеві акції або конкурси на різні теми.

4. Займатися самоосвітою, саме час освоїти нові інформаційні сервіси.

5. В умовах воєнного стану деякі періодичні видання відкрили безкоштовний доступ до своїх видань, наприклад:

Урядовий кур'єр <https://ukurier.gov.ua/ua>

Освіта України <https://pedpresa.ua/project/osvita-ukraine/>

Без хліба легше прожити, аніж без книги.

## Робота бібліотеки Зміївського професійного енергетичного ліцею у період дії воєнного стану в Україні

Увечері 23 лютого 2022 року я виготовила зразок великоднього віночку до запланованого заходу в бібліотеці, який було б присвячено святу Великодня. Раніше ми готувались з учнями минулих навчальних років до цього свята, виготовляючи яйця в техніці канзаші для прикрашання читальної зали.

Але не так сталося як гадалося...

Ніхто з нас не був готовий до лиха,

що спіткало всю нашу рідну Україну. В перші дні війни повсюди розгубленість, розпач і жах серед людей.

24 січня 2022 року після оголошення воєнного стану працівники ліцею із деяким запізненням (збирали тривожні валізи) вийшли на роботу. Навчання було переведено на дистанційну форму. Мені ж треба

...відлік...

24:02



КРАВЦОВА І.А., бібліотекар  
Зміївського професійного  
енергетичного ліцею

було сховати старенький комп'ютер та важливі документи. Усі сумарні книги, папку з актами про списання, останню інвентарну книгу та інвентарну книгу



*Кожна книга - це країна і час. З минулого в майбутнє час.  
Кімната без книг - все одно, що людина без душі.*

**О. П. Довженко**

### Підготовка до запланованого заходу в бібліотеці, який було б присвячено святу Великодня



Великодній віночок



Ялинка-антистресс виготовлена у вільний час.



підручників я віднесла до сейфу у відділ кадрів. Прибрала все зі столів у читальній залі бібліотеки, набрала води у відра на випадок пожежі...

Учнів, які мешкали у гуртожитку, відпустили по домівках. Учні швидко зібралися та покинули свої кімнати. І, зрозуміло, що підручники залишилися у кімнатах у тумбочках та шафах учнів. Але, коли до гуртожитку стали посяяти внутрішньо переміщених осіб, що позбулися свого житла внаслідок руйнувань, комендант та вихователька гуртожитку зібрали всі підручники, що залишилися по кімнатах, та сховали в кімнаті коменданта. Хочу додати, що першими надали допомогу переселенцям (25 дітей різного віку та понад 40 дорослих) працівники ліцею: посуд, білизна, одяг, взуття, іграшки. Згодом всі підручники перенесли до бібліотеки. Це були перші підручники, які повернулись до бібліотечного сховища від користувачів. Я дуже вдячна коменданту, вихователю та місцевим учням, що допомогли перенести підручники до бібліотеки.

Дуже важко повертатися в думках до тих перших страшних днів. Не було зрозуміло, що робити, як працювати, де жити... З 28 лютого 2022 року учнів відправлено на канікули... Адміністрація, бухгалтерія, техперсонал і бібліотекар повернулись до робочих місць. Педагогічні працівники перейшли на дистанційну форму роботи.

Досвід дистанційної роботи в період карантину допоміг вчасно переорієнтувати ліцей на інший формат навчання. Нагадаю, що наш ліцей свого часу обрав онлайн-платформу Classroom для роботи у дистанційному режимі (до-

свідом ділилася у минулому році).

Раніше було організовано роботу щодо інформаційного забезпечення дистанційного навчання з метою надання усім учасникам освітнього процесу дистанційних інформаційних послуг, а саме:

- інформаційно-бібліографічне наповнення контенту веб-сторінки бібліотеки ліцею;
- формування повнотекстових електронних ресурсів у Classroom;
- поширення інформації засобами телефонного зв'язку та Viber.

На веб-сторінці бібліотеки створено рубрику «Підручники он-лайн», яка вмістила в себе 5 підрубрик, де розміщено відомості про електронні ресурси навчальної літератури, які вже стали у нагоді в освітньому процесі, насамперед, в період дистанційного навчання.

Тут представлені і повнотекстові видання, і посилання на електронні ресурси підручників з предметів загальноосвітньої підготовки для 10-11 класів, підручники та навчальні посібники для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, корисні посилання на видання для розширення професійних знань і викладачів, і учнів. Загальна кількість посилань – 56.

На корпоративній онлайн-платформі Classroom створено курс «Бібліотека». Тут розміщені та постійно доповнюються повнотекстові електронні ресурси з предметів загальнотехнічної та професійної підготовки: підручники, навчальні посібники, довідники, словники. Для зручності їх систематизовано за професіями. Цими ресурсами викладачі, майстри в/н та учні можуть дистанційно користуватися у вільному

доступі. Також на сторінці бібліотеки в Classroom завантажено електронні версії підручників для 10 класу.

На курсі «Бібліотека» в Classroom створено також рубрику для педпрацівників «Навчально-методичне забезпечення», де вони мають можливість ознайомитися з повнотекстовими виданнями, які відсутні в паперовому вигляді в бібліотечному фонді ліцею.

Створено покажчик адресів рекомендованих сайтів для педагогів, який відображено на сайті ліцею.

Труднощі виникли з нерегулярною дією Інтернет-зв'язку, але освітній процес продовжував функціонувати наскільки це було можливо.

За інерцією я продовжувала виконувати роботу, дотримуючись затвердженого плану роботи бібліотеки на навчальний рік: оформлювала книжкові виставки, сподіваючись, що скоро все стане добре і життя в заклад повернеться, а з ним і відвідувачі бібліотеки. І знову залунають учнівські голоси на перервах по коридорах ліцею.

Але плани змінилися. Вивільнився час для роботи з фондом та довідково-бібліографічним апаратом. Я зайнялась формуванням систематичного каталогу згідно з УДК. У роботі використовувала методичні рекомендації Національної Академії Педагогічних Наук Української державної наукової педагогічної бібліотеки України ім. В.О. Сухомлинського «Упровадження універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійної освіти». Ці рекомендації були видані в науково-методичному часописі «Шкільна бібліотека» (№ 15-16, серпень 2018 року). Тут наведені рекомендації з укладання систематичного каталогу. Паралельно продовжувала роботу з фондом щодо переходу на систематизацію за УДК 8-го відділу.

Наступна проблема, з якою я зіштовхнулася наприкінці навчального року, – це повернення навчальної літе-







ратури від користувачів до бібліотеки. Причини у неможливості дістатися до нашого населеного пункту учням з інших місць, бо було зупинене міжміське транспортне сполучення. Зруйновані мости, зупинений рух електропотягів у напрямку Харкова та Ізюму. Але на моє прохання та завдяки організованим діям керівників груп з учнями, діти, що залишились в нашому селищі все ж таки знайшли можливість повернути підручники до бібліотеки. З інших населених пунктів підручники повертали й самі учні, їх батьки, навіть найближчі родичі, що залишились і не виїхали за межі області чи країни. Завдяки їм на початок навчального року бібліотека змогла забезпечити учнів першого курсу, що забажали отримати підручники у друкованому вигляді.

Також в цей час я змогла пройти дистанційні курси підвищення кваліфікації, які організували для бібліотекарів фахівці КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти», за темами: «Організація діяльності шкільного бібліотекаря в умовах розбудови інформаційного освітнього простору» (18-30.04.2022), «Упровадження інноваційних технологій у роботі шкільної бібліотеки» (01-15.06.2022), «Тренінг як ефективна форма національно-патріотичного виховання» (усі категорії педагогічних працівників) (18-31.05.2022). Отримала сертифікати. Дуже задоволена залишилась навчанням та отриманою інформацією, яка обов'язково знадобиться в роботі. Але

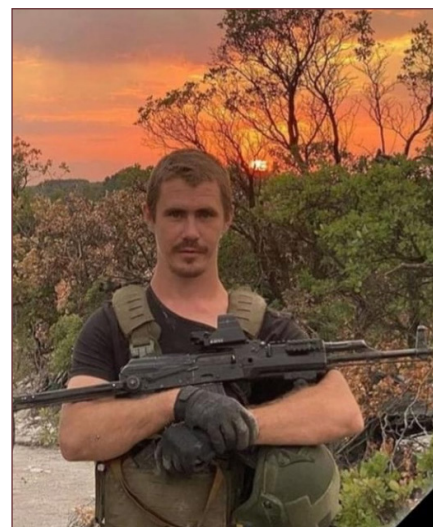


ГРИШИН Володимир Сергійович

за відсутністю сучасного обладнання та інтернету в бібліотеці багато з цього не зможу, на жаль, запровадити найближчим часом в своїй роботі.

У серпні, коли ми дізналися, що із запланованих до набору на перший курс чотирьох груп нам дозволено набрати лише дві групи, деякі педагогічні працівники залишились без педнавантаження. Вони були змушені покинути роботу в ліцеї. Тому мені довелося зібрати всі раніше видані на кабінети та особисто на формуляри підручники, методичну та іншу літературу. Тепер є робота повернути їх на полиці у книгосховищі.

З 6 вересня 2022 року бібліотека розпочала видачу підручників тим учням, що забажали їх отримати у дру-



ОНІШКО Дмитро Віталійович

кованому вигляді для навчання зручним способом. Усі учні, що змогли дістатися бібліотеки ліцею, отримали підручники, інші зможуть продовжити навчання, працюючи з електронними версіями підручників та навчальних посібників.

Нещодавно надійшла дуже сумна звістка для нашого закладу – двоє випускників Зміївського професійного енергетичного ліцею, мешканців смт. Слобожанське, героїчно загинули на фронті, захищаючи нас і нашу державу.

Дуже сподіваюсь на швидке наближення миру в нашій країні та налагодження освітнього процесу.

Всім бажаю миру, здоров'я, швидкої перемоги і повернення додому наших воїнів-захисників.

### Весела книжка - твоя радість.



*КОЖНО Є.І., бібліотекар ДНЗ «Харківський регіональний центр професійної освіти поліграфічних медіатехнологій та машинобудування»*

## ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ми маємо працювати невпинно.  
Кожен на своєму місці робити все,  
щоб наблизити перемогу.

Щоб залишатися вільними на своїй землі.

(прем'єр-міністр України  
Денис ШМИГАЛЬ).

24 лютого 2022 року наше життя розділилося на «до» та «після», розпочався новий літопис роботи бібліотек під час воєнного періоду...

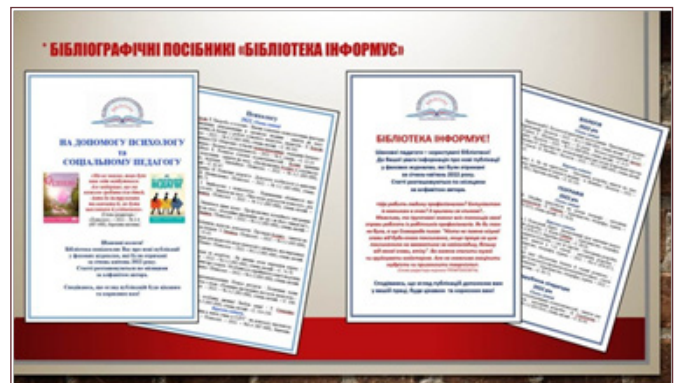
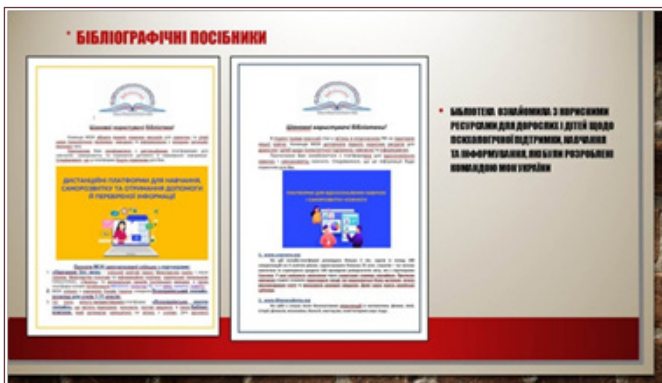
Війна в Україні перекреслила багато наших планів. Проте бібліотеки професійної (професійно-технічної) освіти, оговтавшись від перших днів ворожого нападу, продовжують працювати, обслуговувати адміністрацію, педагогів та учнів закладу освіти.

Бібліотека нашого Центру у період воєнного стану, введенного в нашій країні через вторгнення російської федерації, продовжує роботу щодо за-



Недостатньо лише отримати знання; треба знайти їм застосування.  
Недостатньо тільки бажати; треба творити.

Йоган Гете



безпечення освітнього процесу за дистанційною формою, працює і робить все можливе, аби підтримати кожного читача: педагога та учня, бо ми віримо, що освіта – це найпотужніша зброя.

Бібліотека працює як інформаційний центр, надаючи інформацію зі змін у законодавстві, адміністрації Центру, методисту, бухгалтерії та педагогічним працівникам, використовуючи матеріали сайтів МОН України, Інституту модернізації змісту освіти, Департаменту науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації, Міністерства внутрішніх справ України, телеграм-каналу Харківської організації профспілок працівників освіти, телеграм-сторінки Міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета. Матеріали розміщуються на сайті закладу освіти у розділі бібліотечної роботи, а також, за потребою, направляються персонально кожному працівнику через сторінки на телеграм-каналі або у Viber (наприклад, освітні програми та зміни у програмах були направлені кожному викладачу окремо).

Бібліотека – це не лише сховище для книг, а місце, де можна отримати доступ до інформації в електронному вигляді, що особливо необхідно під час дистанційного освітнього процесу. Скориставшись нашим сайтом, кожен

має можливість, навіть не приходячи в бібліотеку, знайти велику кількість цікавих і актуальних на сьогодні матеріалів, серед яких: накази МОН України, методичні рекомендації, програми, електронні підручники та навчальні посібники, бібліографічні посібники, календар знаменних дат тощо.

За період воєнного стану бібліотека підготувала інформаційно-бібліографічні матеріали для педагогічних працівників та розмістила на сайті:

- віртуальні огляди Днів інформації за матеріалами газети НМЦ ПТО у Харківській області «Вісник профосвіти» (№ 5-6-7-8, травень; № 9-10 від 30 червня та № 11-12 від 31 серпня 2022 року);
- бібліографічні посібники: «Платформа для вдосконалення навичок і саморозвитку кожного» та «Дистанційні платформи для навчання, саморозвитку та отримання допомоги й перевіреної інформації», за допомогою яких ознайомила користувачів бібліотеки з корисними ресурсами для дорослих і дітей щодо психологічної підтримки, навчання та інформування, які були розроблені командою МОН України;
- декілька бібліографічних посібників під назвою «Бібліотека інформує»:

а) «На допомогу психологу та соціальному педагогу»;

б) «На допомогу педагогічним працівникам» – інформація про статті із періодичних видань, які отримала бібліотека за останні місяці;

в) «Проектування сучасного уроку: теорія та практика. Робочий зошит для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» – інформація про публікацію в журналі «Методист», № 1-2 (121-122), січень-лютий 2022 року;

г) «Воєнний стан: правовий режим та особливості врегулювання трудових і соціально-економічних відносин»;

д) «Початкове технічне моделювання. Технологія виготовлення розгортки автомобілів» – повідомлення про черговий випуск журналу «Трудове навчання», в якому було надруковано цікавий матеріал для роботи гуртків технічної творчості для педагогів та майстрів виробничого навчання машинобудівного профілю.

- для учнів Центру:
  - відео «Школа виживання» (випуск 1 та 2);
  - інформаційні матеріали та відеоролики до святкових та пам'ятних дат України: «Великодні традиції в Україні», до Дня слов'янської писемності та культури, Міжнародному дню



Як музика не може прожити дня, щоб не взяти до рук музичного інструмента, не творити і не діставати від цього насолоди, - так людина не може обійтися без книжки.



В. О. Сухомлинський



захисту дітей;

- відеоролик «Минають дні, минають ночі...» – до Національного Шевченківського дня з метою гідного вшанування пам'яті великого Кобзаря і популяризації його літературної спадщини серед користувачів;
- книжкова (електронна) виставка та відеоролик, який ознайомив користувачів бібліотеки з історичними передумовами прийняття Основного Закону України: від Конституції Пилипа Орлика до прийняття нової Конституції України – до Дня Конституції України;
- рекомендаційний список із електронними версіями книжок «Будь у тренді! Читай UA! 10 сайтів, де можна безкоштовно читати онлайн книги українською»;
- відеоролик «ТОП-5 найкращих

книг про україно-російську війну», які допоможуть нашим юним читачам зрозуміти те, що відбувається зараз;

- День Незалежності України – це день, коли ми вшановуємо пам'ять героїв минулого, тих, хто воював та помер, щоб забезпечити країні таку жадану незалежність. До цього важливого дня Департамент науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації та Харківська обласна станція юних туристів проводили Акцію учнівської молоді «Незалежність України очима краєзнавців», присвячену Дню Незалежності України. Основною метою Акції було сприяння національно-патріотичному вихованню молоді засобами туристсько-краєзнавчої роботи з відтворення історичних та сучасних подій боротьби за незалежність України.

Бібліотека Центру долучилась до проведення Акції. Було вирішено розповісти про наш Харків – не тільки місто-герой, але й місто-мученик: щодня на його вулиці сиплються російські снаряди і ракети. І в цих жахливих умовах місто продовжує не тільки боротися, але й жити – життям звичайним настільки, наскільки дозволяє війна. Підсумком роботи стало відео, яке було створено під керівництвом бібліотекаря, ученицею 3 курсу (група ОКВЕО-31) Діаною Зінченко, учасницею клубу «Слава», який працює при бібліотеці Центру, – «Харків – моє розбите серце» (величезну допомогу у підготовці відео надала заступник директора з навчально-виховної роботи Моїсеєнко С.В.).

31 вересня 2022 року на території





*Бібліотека, ввірена невігласові, є сераль, даний в охорону євнухові. Книги для нього лише зібрання статуй, що слугують для заповнення ніш.*

*Ф. Вольтер*



Харківської області було запроваджено дистанційну форму навчання, тому в усіх закладах освіти дистанційно проводилися лінійка та Перший урок до Дня знань. У нашому Центрі також. Бібліотека за допомогою виховної служби Центру долучилася до підготовки та проведення цих заходів: були створені відеоролики «Привітання до Першого вересня», електронний варіант лінійки, присвяченої Першому вересню, та електронна версія виховного заходу до Дня знань – «Ми українці: честь і слава незламним», які були розміщені на сайті Центру.

Усім відомо, що бібліотечні фонди є важливим інформаційним ресурсом закладу освіти і держави. Під час воєнного стану перед кожним працівником

бібліотеки головним завданням стало збереження фондів. Протягом липня-серпня 2020 року бібліотекою проводилися роботи з часткового переміщення бібліотечних фондів із пошкодженого приміщення (корпусу колишнього ПТУ №5). За допомогою адміністрації Центру були перевезені необхідні підручники та навчальні посібники для учнів та викладачів машинобудівного профілю.

Ще однією проблемою було повернення підручників випускниками, яких розкидало по усьому світу. Для нашої бібліотеки цей процес став дуже складним, але за допомогою майстрів виробничого навчання, класних керівників, батьків випускників, ця проблема була успішно вирішена. Випускники повер-

нули підручники до фонду бібліотеки! А зараз наші першокурсники мають можливість, разом із електронними підручниками, які розміщені на сайті бібліотеки, отримати, також і друковані підручники: бібліотека працює 2-3 рази на тиждень.

Сьогодні, як завжди, бібліотека Центру відіграє важливу роль у роботі закладу освіти: продовжує виконувати свою основну функцію – надання вільного доступу до інформації та забезпечує успішне проведення освітнього процесу, тому що «...книжки складають скарбницю людського знання, нескінченний літопис праці, успіхів і невдач людського розуму: вони в усі часи були найбільшою силою, що рухає світом».

*Грамоти вчиться - завтра знадобиться.*

## Бібліотека ЗП(ПТ)О: працюємо в умовах війни

Наша держава перебуває в стані жахливої повномасштабної війни, яку розв'язала російська федерація проти незалежної країни в самому центрі Європи. Військові дії на значній території України змусили змінити місце проживання багатьох українців, шукати інше житло, переїжджати в інше місто або країну, пристосовуватися до інших умов життя.

Адміністрація ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості», турбуючись про безпеку учнів, евакуйовувала 27 учнів з числа дітей сиріт

до більш безпечних регіонів України. Разом з ними поїхала і бібліотекар Центру Данилова Н.Ю. Оговтавшись від першого шоку, бібліотекар активно включилася в роботу, адже зараз головне не панікувати і підтримувати особливо вразливу категорію – наших дітей. Якщо дорослі вже все розуміють, усвідомлюють та переживають всю біль України сьогодні, то дітей ще можна відволікти та певною мірою зберегти їхнє психологічне здоров'я від усієї негативної інформації.

Тож нові реалії життя спонукали бібліотекаря до розробки нових не-



*ДАНИЛОВА Н.Ю., бібліотекар  
ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості»*

стандартних форм і методів роботи з учнями. Починаючи з березня 2022 року, Данилова Н.Ю. провела цілу



*Хто полюбить книгу, той далеко піде у своєму розвитку. Книга рятує душу від здерев'яніння.*



*Т. Г. Шевченко*



досягнутий. Протягом майстер-класу панувала дружня, весела атмосфера, переповнена прийнятними емоціями.

З метою патріотичного виховання у квітні 2022 року проведений брейн-ринг «З Україною в серці!». У вступній частині бібліотекар ознайомила при-



великих українців, котрі прославили Україну, захисників Батьківщини, які сьогодні відстоюють суверенітет та захищають територіальну цілісність держави. Також було створено інсталяцію «Біль моєї Батьківщини», на якій всі присутні виразили свій біль і повагу до героїв, які нас захищають.

Напередодні Великодня для учнів був проведений майстер-клас з лозоплетіння. Лозоплетіння – один з найдавніших і найбільш поширених видів народних ремесел, яке пройшло крізь тисячоліття і дійшло до нас практично в первозданному вигляді. Застосовуючи техніку плетіння, учнівська молодь із некорованої лози виробляла великодні прикраси: кошики та гніздечка.

Як і будь-яке творче хобі, лозоплетіння сприяє розвитку фантазії, заспокоює, процес створення виробу підвищує самооцінку і вчить, що якщо докласти зусилля, то результат неодмінно буде

низку заходів і флеш-мобів з учнями, що знаходяться на території Львівської області.

На базі Поморянського ТВСВ ДПТНЗ «Червоненське ВПУ», яке гостинно прихистило наших учнів, було проведено історичний вернісаж «Усе моє, що зветься Україна», де бібліотекар розповіла про історію становлення нашої держави, згадала імена та постаті



сутніх з цікавими фактами про Україну. Згадали традиції та звичаї нашого народу, видатних діячів України, говорили про національні символи. Потім учні змагалися в командах: відповідали на питання з історії України, впізнавали обличчя відомих людей і навіть самі



...книжки на те пишуть, щоб їх читати, а на те читаються, щоб роздумати прочитане.

І. Я. Франко



демонстрували для впізнання коло їх діяльності. Гра складалася з трьох турів: «Що я знаю про Україну?», «Моя чудова Україна», «Знаменні імена». Захід супроводжували веселий настрій та азартна командна гра. Перемогла, як водиться, дружба.

Такі заходи сприяють вихованню любові та поваги до своєї землі, розширюють коло знань, прививають інтерес до минулого України і ще раз нагадують, що саме в єдності сила і незламність нашого народу.

До Дня вишиванки учні підготували

яскраві виступи, танцювальні номери, декламування віршів, створили поетично насичений день.

До міжнародного дня захисту дітей проведено майстер-клас з паперопластики, на якому кожний присутній мав змогу власноруч виготовити голуба миру. Майстер-клас пройшов з ентузіазмом та натхненням. Працювали всі з неабияким захопленням, тому і результат вийшов відмінний. Паперові білі голубки ніби самі просилися на волю, тому і «облюбували» один з кушків біля гуртожитку. Тож, нехай розлітаються по

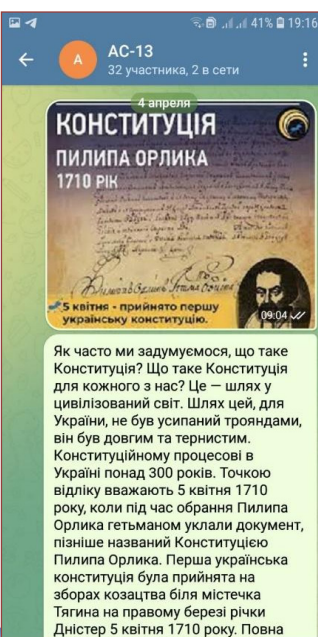
світу голуби миру!

Також не припинялася робота в Telegram-каналі. Бібліотекар постійно інформувала здобувачів освіти про книжкові новинки, знаменні та пам'ятні дати, здійснювала підбір онлайн-матеріалу для викладачів щодо дистанційного навчання здобувачів освіти.

До 1 вересня бібліотекар провела перший урок «Ми українці: честь і слава незламним!» у форматі відеозвернення. Урок був присвячений ще більш глибокому усвідомленню здобувачами освіти, що ж таке Батьківщина, держава, патріотизм, якими були, є і мають стати українці, щоб ні у кого ніколи не виникало бажання нав'язувати українцям, як їм жити, з ким дружити, якою мовою говорити і куди рухатися у розвитку своєї незалежної держави.

З початком нового навчального року бібліотека відновила традиційні лінійки по понеділках, щоб інформувати учнів та викладачів про знаменні та пам'ятні дати, та готує невеличкі повідомлення. Таким чином, жодне свято чи подія не залишається без уваги.

Тож, не зважаючи на виклики воєнного часу, бібліотека ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості» гідно долає труднощі і залишається простором просвітництва та толерантності.





## Видатні сучасники про бібліотеку і бібліотекарів

До вже існуючих викликів, які стояли і стоять перед бібліотеками, додалися нові...

Нова реальність потребує від нас, бібліотекарів, самовідданої праці, творчого мислення, відмови від стереотипів, упровадження інновацій, пошуку додаткових шляхів до користувачів. У таких умовах розуміння важливості бібліотек для суспільства та слова підтримки є вкрай необхідними.

Бібліотеки зараз переживають не найкращі часи, також у всьому світі існує проблема нечитання. Що ж говорять та пишуть про бібліотеку, бібліотечну професію наші видатні сучасники? Пропоную вашій увазі невеличку добірку. Сподіваюсь, що у неї буде продовження.



"Погану бібліотеку можна перетворити на добру, якщо укомплектувати її та поставити притомного бібліотекаря. Закриття бібліотеки – це кінець. Закриту бібліотеку знову відкрити практично неможливо".

*Брати Капранови (українські видавці, письменники, нар. 1967).*

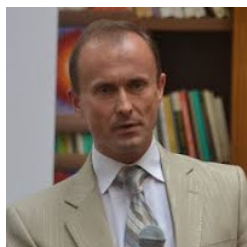
"Якщо обирати на чий бік стати – бібліотекаря чи міністра, я буду за бібліотекаря".

"Бібліотеки – це не просто полицки з книгами, а осередки, навколо яких має бути зосереджено культурне життя".

"Видавці і письменники не мають стояти осторонь від долі бібліотек. Бібліотеки не про те, щоб зберігати, а про те, щоб ділитися. Тому ми приречені на співпрацю".

"Мені здається, страшенно важлива річ, щоб бібліотеки мали контакт із живою літературою, тобто з письменниками".

*Сергій Жадан (український письменник, нар. 1974).*



"Бібліотека — це не просто будинок чи відділення, а насамперед люди, соціум, простір".

"Ми мусимо переконати читача прийти до нас, бо існуємо для нього".

"Держава має зрозуміти, що бібліотека – це надпотужний інформаційний ресурс і стратегічна зброя, яка нічим не гірша за військову".

"Бібліотеки мають еволюціонувати і бути засобом реалізації національної політики у сфері науки і техніки, захисту і промоції національних інтересів та пріоритетів".

"Бібліотеки мають ставати потужними сучасними ресурсними центрами, а бібліотекар має змінити психологію – із хранителя на менеджера інформаційних потоків".

"Бібліотека має бути простором творення, лабораторією.

Це щось на кшталт сучасного коворкінгу".

*Василь Кметь (історик, директор Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, нар. 1975)*

"Бібліотеки – це ті місця, які можуть стати майданчиками для дискусій та освітніми центрами. Тому важливо їх підтримувати".

*Андрій Курков (український письменник, нар. 1961)*



"Бібліотека – це не комора і не склад... Це життєво важливий суспільний центр".

"Що може бути краще для моралі, ніж бібліотека, якою ми можемо пишатися?".

"У гарного бібліотекаря завжди десь в підсвідомості працює фільтр, який вловлює і обробляє інформацію".

"Гарна бібліотека не обов'язково повинна бути великою або красивою. Вона може не мати кращого оснащення, найефективнішого штату або багато користувачів... Головне в іншому – вона так бере участь в житті громади, що стає незамінною. Бібліотеці ніхто не надає значення, тому що вона завжди тут, поруч, і в ній завжди є те, що необхідно".

*Вікі Майрон (американська письменниця, бібліотекарка, нар. 1947).*

"На сьогоднішній день бібліотека – це не лише сховище книг чи місце для читання, а поодинокий безплатний заклад для освіти, консультацій, проведення творчих вечорів та різного роду просвітницьких заходів. У цьому сенсі роль бібліотек є неocenною".



**Книга - це джерело освіти, знання і якщо збагачення, то збагачення культурного і душевного.**

**М. Рильський**



"Потрібно не закривати, а якнайшвидше забезпечити всі бібліотеки доступом до інтернету та комп'ютерами й залучити їхні колективи до навчання населення, особливо людей поважного віку, інструментами цифрової держави. Варто створити на базі бібліотек ще й соціальні центри допомоги та консультацій для громадян, особливо у сільській місцевості".

*Микола Томенко (український політик, нар. 1964).*

"Ерудована молодь – це ті, хто зможуть допомогти Україні стати сучасною, сильною та потужною нацією. А закриття бібліотек – це величезний крок назад. Ми маємо брати приклад із Заходу й перетворювати бібліотеки на культурні осередки XXI сторіччя: створювати з них освітні хаби, проводити лекції та заходи. Створювати з них сучасні стильні простори з кав'ярнею, WiFi, де можна не просто брати книги, а й спілкуватися та гарно проводити час з однодумцями.

*Христина Соловій (українська співачка, композиторка, нар. 1993).*



"Бібліотеки – це свобода. Свобода читати, свобода думок, свобода спілкування. Це освіта (що не є процесом, який зупиняється в день, коли ми закінчуємо школу або університет), це розваги, це створення безпечних просторів, а також доступ до інформації".

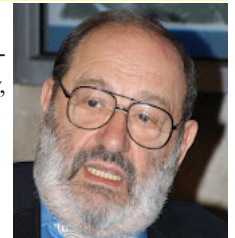
"Інформація має цінність, а правильна інформація має величезну цінність. [...] Ми потребуємо допомоги в керуванні цією інформацією, щоби знайти те, що нам справді потрібно".

"Ми зобов'язані підтримувати бібліотеки. Користуватися бібліотеками, заохочувати інших користуватися бібліотеками, протестувати проти закриття бібліотек. Якщо ви не цінуєте бібліотеки, то ви не цінуєте інформацію, або культуру, або мудрість. Ви приглушуєте голоси минулого і шкодите майбутньому".

*Ніл Гейман (англійський письменник-фантаст, нар. 1960).*

"Архіви та бібліотеки — це холодильники, в яких ми зберігаємо пам'ять таким чином, щоби культурний простір не був засмічений усім цим гармидером, але і не відмовлявся би від нього. І в майбутньому, якщо серце накаже, ми завжди зможемо до них звернутися".

*Умберто Еко (італійський письменник, 1932-2016).*



"Бібліотека: місце, де можна знайти все, що вам потрібно, якщо ви знайдете людину, яка знає, де це знаходиться".

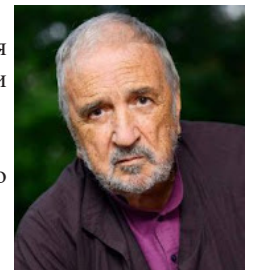
*Гаррі Мартін (американський академік, нар. 1943).*

"Бібліотека не обов'язково складається з книжок, які ми читали чи збираємося читати — це справді варто уточнити. Це книжки, які ми можемо колись прочитати. Навіть якщо ніколи їх не прочитаємо".

"...немає нічого складнішого, ніж упорядкувати бібліотеку. Складніше хіба що впорядкувати світ".

"Бібліотека – це майже як компанія, гурт живих друзів, особистостей. В дні, коли вам трохи самотньо чи сумно, можна звернутися до книжок. Вони тут".

*Жан-Клод Кар'єр (французький письменник, актор, нар. 1931).*



**ВІСНИК**  
РЕЕСТРАЦІЙНЕ СВІДОЦТВО  
ЗК №128  
ВИДАНИЕ 01.02.94р.  
**ПРОФОСВІТИ**

**Адреса редакції та видавця:**

61121, м. Харків, вул. Владислава Зубенка, 37, 4 поверх,  
Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області  
Тел. 64-68-60

Головний редактор  
Редактор  
Літературний редактор  
Технічний редактор, верстка

Т.О.РУСЛАНОВА  
Н.Г.СОЛОГУБ  
О.І.ГОРСНКОВА  
О.В.ЯКОВЕНКО

Зверстано та надруковано в лабораторії науково-методичного забезпечення та моніторингу якості НМЦ ПТО за адресою:  
61121, м.Харків, вул.Владислава Зубенка, 37  
Електронна версія газети розміщується на інформаційно-освітньому порталі "ПТО Харківської області" ptu.org.ua

Рукописи не повертаються і не рецензуються. Відповідальність за зміст інформації несе її автор.  
Точка зору авторів матеріалів може не збігатись з позицією редакції.